

Коли ще звірі говорили (скорочено)

Іван Франко

Іван Франко

Коли ще звірі говорили (збірка)

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ОСЕЛ І ЛЕВ

У Осла було багато праці у господаря, тому він втік у ліс. Добре там було жити, але якось страшний Лев почав наближатися до нього. Осел подумав, що треба його якось обдурити, впав і лежить. Лев підійшов і став вимагати поклону, бо він Цар. Та Осел не вставав, а заявив, що це він Цар, бо на нозі має царську печать (а то було нове копито), а Лев жодних таких ознак влади не має. Лев уже майже погодився, що правда Осла, але потім сказав, що треба позмагатися, хто за годину наловить більше звірів. Тоді той і буде царем. Так вони домовилися і розійшлися. Лев побіг у ліс і зловив сарну, зайчика, ще якогось звіра. А Осел тим часом ліг, так ніби мертвий. А понад поляною все яструби літають, ворони, кані, сороки, галки. Бачать вони, лежить неживий Осел, та й усі гуртом до нього. Тільки коли якийсь птах дуже близько підлізе, а він клац його зубами або стук його ногою, вб'є та й сховає під себе, та так хитро, що інші й не бачать. Потім забрав усю побиту пташню та й несе до Лева. Осел похвалився, що таких звірів, яких наловив Лев, легко би і сам наловив, але він ловив тих, що в повітрі літають. Тут Лев признався, що такої штуки не втне, і царем став Осел. А Лев пішов, похнюпившись та підібравши хвіст. Зустрів він у лісі Вовчика-братика, розповів про нового царя. Хотів Вовк подивитися на нового царя, але Лев боявся йти показувати. Тож Вовк сказав йому прив'язатися своїм хвостом до його хвоста, щоб було сміліше йти. Вийшли на горбок над полянкою, і Лев показав Вовкові Осла. Обертається Вовк, поглянув та як крикне: "Дурний Леве, та це ж Ослисько!" А Левові почулося, що то новий цар уже близько, як злякається! І побіг через пеньки, через ярки. Біг, біг, далі втомився, став та й озирнувся. А Вовк, який був прив'язаний до його хвоста, уже й дух випустив. І Лев подумав, що Вовк від страху помер.

ЛИСИЧКА І РАК

Якось Лисичка посперечалася з Раком, хто швидше до пенька добіжить. Рак був хитрий і учепився Лисичці за хвіст. Рушила Лисичка, біжить щодуху, аж курява здіймається. Добігла до пенька та й кличе Рака, обернувшись хвостом до пенька. "Та ось де я! Давно вже жду тебе, аж трохи за пенюк забіг", – сказав Рак.

ЯК ЛИСИЦЯ САМА СЕБЕ ПЕРЕХИТРИЛА

Якось в лісі мисливці ловили Вовчика. Тікав Вовчик лісом, а далі прийшлося

вибігти на биту дорогу. А дорогою йшов з поля чоловік з мішком і ціпом. Вовк попросив сховати його в мішок. Чоловік змилювався і врятував Вовка від ловців.

Та коли чоловік розв'язав мішок і випустив Вовка, той сказав, що з'їсть чоловіка, бо так у світі ведеться: старе добро забувається. Чоловік вмовив Вовка, нехай хтось їх розсудить. Пішли вони і зустріли стару Кобилу. Чоловік розповів їй усе, як було. Кобила сказала, що Вовкова правда, бо вона жила у господаря дванадцять літ, робила на нього з усієї сили, привела йому десятеро лошат, а тепер, коли постаріла, господар вигнав її. Тож правда, що старе добро забувається.

Чоловік попросив другого судді. Зустріли вони старого Пса. Той вислухав і теж сказав, що Вовкова правда. Адже Пес двадцять літ служив господареві, а коли постарів, його вигнали.

Вовк уже радів, що чоловіка з'їсть, але той випросив ще одного суддю. І зустріли вони Лисичку. Вона все вислухала, а тоді сказала, що не міг такий великий Вовк влізти в мішок чоловіка. Вовк, щоб переконати Лисицю, заліз у мішок. Чоловік зав'язав мішок і почав бити Вовка, поки не вбив. А чоловік пообіцяв Лисиці за допомогу мішок курей. Та вдома жінка порадила чоловікові захвати у мішок собачок Лиска й Рябка.

Взяла Лисичка мішок і пішла. А на за селом вирішила подивитися, скільки курей у мішку. Розв'язала, а на неї кинулись собаки. Ледве втекла у свою нору. І там похвалила свої ніженьки і вушенька, що допомогли їй втекти. От тільки хвоста не хвалила, бо він мотався сюди й туди, зачіпався то за пеньки, то за гіллячки. Висунула хвіст із нори, ще й поклікала собак. А вони вхопили Лисиччин хвіст та й витягли цілу Лисичку з нори і тут же її розірвали.

ЗАЄЦЬ ТА ЇЖАК

Одного разу Їжак вийшов у поле подивитися на свої буряки. Буряки були недалеко від його хати. Їжак брав їх, скільки йому треба було, тому говорив завжди "мої буряки". Їжакові зустрівся у полі Заєць, який саме йшов дивитися на "свою капусту".

Побачивши Зайця, Їжак привітався. Але Заєць не відповів на привітання, а лише насміявся з кривих ніг Їжака. Вони побилися об заклад, хто швидше бігає. Тільки перед цим домовилися піти додому, трішки поснідати. Їжак прийшов додому і сказав жінці збиратися і йти в поле. На довгій ниві Їжак поставив жінку в одному кінці, і коли Заєць прибіжить до неї, вона мала казати "А я вже тут!". З другого кінця ниви Їжак і Заєць почали бігти. Їжак пробіг з три кроки, потім повернув назад на своє перше місце. А Заєць біжить щосили. Та коли добіг на кінець ниви, аж тут їжакова жінка каже: "А я вже тут!". Заєць запропонував бігти ще раз, але й цього разу прибіг другим. Так Заєць бігав 73 рази, поки не сконав. А Їжак гукнув на свою жінку, і обоє пішли, радіючи, додому. Після того весь заячий рід зарікся бігати наввипередки з їжаками.

ВОВК-СТАРШИНА

Пасся раз Осел на пасовиську та якось наблизився до лісу, а за пнем сидів Вовк, вискочив до Оsla й хотів його роздерти. А Осел, дарма що його за дурня вважають, зараз надумав, що йому зробити. Він сказав Вовкові, що в селі вибирають старшину, але нікого не можуть вибрати, тому вирішили попросити Вовка. Вовк зрадів, виліз на

Осла, і вони пішли в село. Люди побачили Вовка і почали його бити, він ледве втік і сховався у копиці сіна. Відпочиваючи, картав себе, чому йому забажалося старшиною стати. Та й сказав: "Шкода, що нема тут якого порядного хлопця, щоби мене здоровенним буком полупцював та розуму навчив". А під копицею сидів здоровенний парубок з вилами в руках. Почувши це, як вискочить, як потягне Вовка разів з десять по хребту, аж Вовк і дух спустив.

ЛИС І ДРОЗД

Ішов Кабан у Київ на ярмарок. До нього приєдналися ще Вовк, Лис і Заєць. Але вночі вони попадали у глибоку і широку яму. Вилізти вони не могли, а їсти хотілося, от і Лис сказав: хто найтоншим голосом заспіває, того вони з'їдять. Зайчик зовсім тоненько запищав, і його з'їли. Тоді з'їли Вовка, бо тягнув найгрубішим голосом. Лишилися лише Кабан і Лис. Кабан швидко з'їв свою частину вовчого м'яса, а Лис трошки з'їв, а решту сховав під себе і витягав по шматочку, їв і казав, що їсть самого себе. Лис порадив Кабану прокусити собі груди та й висмоктувати помалу свою кров, щоб голод не мучив. Кабан розпоров собі груди і здох. Лис з'їв Кабана і не знав, що уже робити. Раптом на дереві побачив Дрозда, що гніздо вив. Лис погрозив йому, що з'їсть його дітей, якщо не визволить його з ями. Дрозд полетів лісом, почав збирати палички, гіллячки та все в яму кидати. Кидав, кидав, поки Лис по тих паличках із ями виліз. Тоді Лис наказав птахові нагодувати його, бо з'їсть пташенят. Дрозд вивів Лиса з лісу. Польовою дорогою баба саме несла в поле їжу для чоловіка. Дрозд почав відволікати бабу, а Лис тим часом добре наївся того, що в горшках було.

Потім Лис почав вимагати напоїти його. Пішли вони на дорогу, де саме їхав чоловік, що віз воду капусту поливати. Дрозд почав сідати коням на голови, чоловік зганяв птаха. А коли Дрозд сів на бочку з водою, чоловік вихопив ручницю і так луснув по бочці, що вона гепнула з воза на землю, і вся вода з неї вилася. Так Лис напився води, а розлючений чоловік поїхав додому.

Згодом Лис захотів, щоб Дрозд насмішив його. Вийшли з лісу знов на польову доріжку, Лис засів у житі та й жде. Аж ось їде дорогою той самий чоловік, що їхав з водою: сам сидить спереду, а ззаду сидить його синок з паличкою в руці. Дрозд почав сідати на чоловіка, а син почав зганяти птаха. І раз син так вперішив батька по голові, аж тому світ замакітрився. Дрозд фуркнув і полетів собі геть. А Лис, сидячи в житі, дивився на це все і аж за живіт держався зо сміху.

А потім Лис забажав, щоб Дрозд настрашив його. Веде Дрозд Лиса попід лісом дорогою на велике пасовисько з вівцями. Пастухи сиділи в курені, а пси бігали навколо череди, пильнували овець. Дрозд почав приманювати собак ближче до Лиса, а тоді полетів прямо на Лиса. Пси за ним побігли і побачили Лиса. Наздогнали Лиса й роздерли.

ЗАЄЦЬ І ВЕДМІДЬ

Жив у лісі дужий та лютий Ведмідь, який у лісі роздирав все, що потрапить: одного з'їсть, а десятеро й так покине, тільки дарма життя збавить. Звірі боялися, що скоро в лісі не лишиться живої душі. Тому вони вислали посланців до Ведмеда з проханням

сидіти в барлозі, а вони присилатимуть кожного дня одного з них. Ведмідь погодився, але попередив: як обдурять – усіх розідре.

Від того дня почали звірі день у день посилати Ведмедеві одного з-поміж себе на обід. Одного дня випало йти Зайцеві. Перелякався бідний, а поки з жінкою й діточками попрощався, то й запізнився до Ведмедя. Йшов до нього, плакав, раптом серед лісу побачив криницю кам'яну. Став Заєць над цямриною, заглядає вниз, а в нього сльози тільки кап-кап у воду. Та побачивши в воді своє обличчя, Заєць аж підскочив з радості. В його голові блиснула щаслива думка, як би йому й самому від смерті врятуватися і всіх звірів позбавити від цього Ведмедя.

Прийшов Заєць до Ведмедя аж надвечір, а той уже лютує, що обід запізнився. Та Заєць сказав, що прийшов пізно, бо величезний Ведмідь напав на нього та ще трьох зайців, що йшли сюди. І оце тільки він один зміг втекти. Почувши про нового Ведмедя, наш Ведмідь всю злість обернув на нового суперника, що так несподівано став йому на дорозі.

Заєць повів Ведмедя до ворога, що жив у кам'яному замку. Прийшли вони до криниці. Заєць підвів Ведмедя до криниці. Став Ведмідь над цямриною, глянув униз, аж там і справді Ведмідь. Почав Ведмідь ревіти, а з криниці теж голос йде. Ведмідь поліз у криницю на суперника та там і втопився. А Заєць побіг до звірів, все розповів, і всі раділи.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ВОРОНА І ГАДЮКА

На дупластій, головастій вербі над річкою звилася собі Ворона гніздо, нанесла яєць, висиділа, а коли повикльовувалися з яєць Вороненята, стара Ворона полетіла шукати для них поживи. Та в дуплі тієї верби загніздилася чорна Гадюка. Вона одне за одним з'їла усіх пташенят. Що вже кракала та нарікала стара Ворона – ніщо не допомогло. Прийшлося нести ще раз яйця і висиджувати їх знов. Гадюка знов день у день вилазила на вербу і брала собі одно Вороненя за другим.

Та ось раз підгледіла Ворона, хто її ворог тяжкий. Пішла Ворона до куми Лисички просити поради. Лисичка сказала, що треба пуститися на хитрощі. До ріки часто царська дочка приходить купатися. Треба підстерегти її, і коли царівна положить на березі золотий ланцюжок або іншу яку блискучу річ, вхопити річ і кинути у Гадючине дупло.

Послухала Ворона Лисиччиної ради. Як тільки царівна прийшла купатися і роздяглася на березі та положила на піску свій блискучий золотий ланцюжок, Ворона прилетіла, схопила ланцюжок у дзьоб і давай тікати. Побачили це царські слуги і кинулися за Вороною, а та вкинула ланцюжок у Гадючину нору, а сама сіла собі на іншому дереві. Слуги побачили, що ланцюжок блищить усередині дупла. Вони розкопали нору і побачили величезну чорну Гадюку. Витягли її з нори і вбили, а ланцюжок забрали. А Ворона з того часу жила собі спокійно.

КОРОЛИК І ВЕДМІДЬ

Ішов Ведмідь з Вовком по лісі і побачили пташку з задертим хвостиком. Вовк шепнув Ведмедеві, що то Королик. Ведмідь подумав, що треба поклонитися, і вони з Вовком обоє поклонилися Короликові аж до самої землі. А Королик навіть не дивиться на них, скаче собі з гілки на гілку, цвірінькає та все задертим хвостом махає. Ведмідь побачив, що пташка горда, і захотів подивитися, як вона живе. Пішли вони з Вовком до гнізда. Коли Королик і його дружина відлетіли, Ведмідь заглянув усередину. В дуплі було, як у дуплі: прогниле дерево, трохи пір'я настелено, а на пір'ї п'ятеро маленьких Короленят. Ведмідь розчарувався, назвав пташенят прибудами і плюнув. Маленькі Королики як запищать у гнізді: "За цю образу ти мусиш нам тяжко відповісти".

Ведмідь сховався у своїй ямі. А малі Королики в гнізді як розкричалися, то вже кричали не вгаваючи, поки батько й мати не прилетіли. Пташенята пожалілися батькам і нічого не їли, бо хотіли провчити Ведмедя. Королик полетів до Ведмедя і наказав готуватися до кривавої війни.

Ведмідь скликав собі всіх звірів на підмогу: Вовка, Кабана, Лиса, Борсука, Сарну, Зайця. А Королик і собі поскликав усю пташню, а ще більше лісової дрібноти: Мух, Чмелів, Шершнів, Комарів. У ворожий табір вони послали Комара. І той розвідав, що Лис там за генерала. І коли Лис триматиме хвіст високо, то можна звірям йти, а коли опустить, то засідка поблизу, а якщо підібгає хвіст між ноги, то всім треба тікати.

На другий день зібралися звірі в похід. А з другого боку птахи почали злітатися. Йдуть звірі просто до Короликового гнізда. Королик відправив до звірів Шершня, щоб вжалив у живіт Лиса. І коли Шершень вжалив Лиса, той як завие з болю, як підскочить угору, підібгав хвіст поміж ноги та ходу! А звірі побачили це та й собі втікати. А на них напали Птахи, Оси, Комарі, Шершні. Ключуть їх, рвуть, кусають. Королик отримав перемогу, але його діти ще хотіли, щоб Ведмідь попросив пробачення у них. Полетів Королик до Ведмедя, який уже жалів, що воювати хотів. Мусив Ведмідь іти й просити в Короленят пробачення. Аж тоді Короленята задовольнилися й почали знов їсти та пити.

ЛИСИЧКА І ЖУРАВЕЛЬ

Лисичка з Журавлем дуже заприятелювали. От Лисичка запросила Журавля до себе в гості. Наварила кашки з молочком, розмазала тоненько по тарілці та й поставила перед Журавлем. А в нього дзьоб довгий – не може їсти з тарілки. А Лисичка тим часом лиже та й лиже кашку, аж поки сама всієї не з'їла. Тоді Журавель запросив Лисичку до себе в гості. Наварив м'яса, буряків, квасольки, картопельки. Покришив дрібненько, склав у високий глечик з вузькою шийкою та й поставив на столі перед Лисичкою. Встромляє Лисичка голову в глечик – не йде голова. Пробоє лапкою – не витягне. А Журавель їсть собі шматочок за шматочком, поки всього не виїв. Розсердилася Лисичка, навіть не подякувала за гостинність і пішла. Відтоді Лисичка з Журавлями не приятелює.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

ЛИСИЧКА-КУМА

Якось Вовчик-братик і Лисичка-сестричка пішли у поле садити картоплю. На обід взяли собі глечик меду й кошик паляниць. Поклали страву між корчами, а самі взялися до роботи. Лисиці набридло працювати і вона сказала, що з болота її кличе Гук. Побігла вона, немовби то її кликали. А сама залізла в корчі та до горщика, попоїла добре меду, закусил паляницею й іде до Вовчика, поводячи хвостом. Сказала, що була на хрестинах, бо народився хлопчик Початочок. Вовчик лиш здивувався з такого імені. Згодом Лисичці знов захотілося їсти. Побігла, сказавши, що у Гука друге дитинятко народилося. Цього разу, коли повернулася, сказала, що народилася дівчинка Серединка. Попрацювали знов з годину, і знов Лисиці запах дуже медок, і ледве тільки Гук загукав із тростини, вона побігла знов. Виїла все і сказала Вовчику, що народився хлопчик Остаточок.

Коли настав обід, Вовчик пішов у кущі, але нічого не знайшов. Аж тепер зрозумів, куди це Лисичка-сестричка так часто на хрестини ходила. Почула Лисиця Вовчиків крик та й почала тікати. У лісі сховалася у першу нору, яку надібрала під корінням старого дуба. Думала, що сховається зовсім, але Вовчик таки встиг побачити кінчик її хвоста. Взяв Вовк довгу клюку, застромив у нору та й шпортає. Вхопив клюкою її за ногу, тягне, а Лисичка кричить, що то дубовий корінь. Вовк пустив Лисиччину ногу та й почав знов шпортати клюкою, поки не зачепив справді за дубовий корінь. Тягнув, поки змучився і клюку зламав. Тоді плюнув і пішов геть і зарікся більше з Лисичкою мати справу.

ВІЙНА МІЖ ПСОМ І ВОВКОМ

Був собі у господаря Пес, що жив у великій дружбі з Вовком. Пес розповідав Вовкові усі новини з села, а Вовк розповідав лісові новини. Якось Вовк дізнався, що свиня народила дванадцят� поросят у господаря Пса. Пес просив Вовка не приходити вночі, бо буде біда. Вовк пообіцяв зробити все тихо, а Пес сказав, що коли буде шум, він гавкатиме.

Надійшла ніч. Вовк проліз до хліва, почула його Свиня та як закричить! Поросята собі як завищать, а Пес, почувши це, як загавкає, як завие! Посхоплювалися господарі та до хліва, аж там Вовк. Кинулися на нього й побили, ледве Вовк втік.

Пес не ходив уже на край лісу з Вовком на розмову, але через деякий час Вовк сам увечері прийшов до нього і сказав, що не забуде і не вибачить Псові того, що сталося. Пес сказав, що попереджував не йти до його господаря. Вовк сказав, що прийде сьогодні вночі, але щоб Пес не гавкав. Бровко не дурний був і шепнув Свині, щоб не спала й остерігалася, бо Вовк обіцяв навідатися до неї. Тож коли Вовк прийшов, Свиня вчинила галас. І Вовк мусив чимдуж утікати до лісу.

Знов минуло кілька днів. Одного вечора дивиться Бровко – стоїть Вовк за ворітьми й кличе його. Вовк насварив Бровка і попередив готуватися до війни. Пішов Вовк до лісу і почав збирати військо: Ведмедя Бурмила, дикого Кабана і Лиса Микиту. В

умовлений день битви вони пішли під дуба, дожидаючи противника.

Тим часом Пес Бровко тяжко зажурився, почувши, що Вовк викликає його на війну. Розповів про свою біду Коту Муркові. Кіт порадив покликати ще Гусака й Качура, і всі разом переможуть у війні. Вирушив Бровко зі своїм товариством на війну. Спереду йде Гусак, гегекає раз у раз, точнісінько мов у барабан б'є: тра-та-та, тра-та-та! За ним рядом марширують Бровко і Мурко, піднявши вгору хвости, мов рушніці, а ззаду йде Качур та все головою до землі никає і розсудливо приговорює: так-так-так, так-так-так.

Вовк тим часом, дожидаючи ворогів, звелів Ведмедеві вилізти на дерево спостерігати прихід ворожого війська. Лис Микита став спереду й підняв свій хвіст, як прапор. Вовк стоїть під дубом, а Кабанові звелів заритися в купу листя і там сидіти в засідці. Кіт, побачивши здалека, як щось рухається і шелестить серед листя, подумав, що це миша, і щодуху кинувся туди. А то був хвіст Кабана. Своїми гострими пазурами впився Кіт Кабанові в хвіст і почав гризти його зубами. Ошалілий з переляку та болю Кабан страшенно закувікав і кинувся тікати. Тоді Кіт, ще дужче переляканий, поліз на дуб. А там Ведмідь налякався, поліз вище. Гілляка не витримала його, і він гепнув з дерева на землю. Пес, побачивши Лиса, кинувся на нього і вхопив за хвіст. Лис шарпнувся щосили, лишивши хвіст у Бровкових зубах. Ведмідь теж втік, тому й Вовкові не лишалось нічого іншого, як дати ногам знати.

Отак-то Пес зі своїми товаришами одержали перемогу над Вовком і пішли собі радісно додому. А розгромлені лицарі зійшлися далеко в лісі й почали пригадувати, які-то страховища перетерпіли вони в тій війні.

ТРИ МІХИ ХИТРОЩІВ

Якось восени бігла Лисичка в сад їсти виноград і кликала з собою Їжака. Він не хотів іти, бо той господар був хитрий, силець понаставляв. Лисичка сказала, що має три міхи хитрощів, то визволить Їжака з сильця, коли попадеться. Їжак згодився і пішов з Лисичкою.

У саду вони добре поїли, але коли тікали, Лисичка зловилася в сильце. Їжак порадив їй скористатися хитрощами, але вона сказала, що коли скакала через річку, всі три міхи урвалися і впали у воду. Тоді Їжак порадив прикинутися, ніби вона давно здохла і гние. Послухала Лисиця їжакової ради, притаїлася, лежить, немов давно загинула. Прийшов господар, побачив її та аж носа затулив. Витяг з сильця і викинув за пліт. Лисичка і втекла.

Через чотири дні Лисичка і Їжак знову пішли в сад. Цього разу в сильце потрапив Їжак. Він просив Лисичку врятувати його, але вона сказала, що пропали всі її хитрощі. Їжак попросив Лисичку обійняти його на прощання і поцілувати. Лисиця обняла їжака, нахилилася поцілувати, та ледве торкнулася своїм язиком до його зубів, а Їжак тільки клац! Ухопив її зубами за язик та й держить. Прийшов господар. Побачивши, що їжак спіймався в сильце і держить Лисицю за язик, він розсміявся, впіймав Лисицю, а Їжака відпустив на волю.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

МУРКО І БУРКО

Був собі в одного господаря Кіт Мурко, а в другого Пес Бурко. І були вони великі приятелі. От одного разу, саме в жнива, коли всі з дому повибиралися в поле, бідний Мурко ходив голодний, бо господиня рано, вибираючися в поле, забула дати йому їсти. Мурко згадав, що в сусіда на коморі голуби водяться, і в гніздах є молоді голуб'ята. Та ба, Бурко по подвір'ю ходить, добро стереже. Вирішив Мурко надурити Бурка. Прийшов до нього і сказав, що якийсь собака за селом закопав ковбасу і каменем прикрив. Ще Мурко й не скінчив свого оповідання, як Бурко зірвався на ноги і полетів за село шукати ковбаси. А Мурко тим часом витяг з гнізда голуб'ятко і смачно поїв.

Бурко вернувся ні з чим і саме почув, як Мурко казав сам до себе: "Ото дурень той Бурко! Він десь тепер, певне, бігає попід липою, язик висолопивши, та шукає ковбаси, а не знає, що я його голуб'ятком так славно пообідав". Дряпнуло Бурка по серці від такого обману приятеля. Підійшов до Кота і сказав, що зрозумів його брехню, а сам би також не відмовився від голуб'яти. То хай Мурко злазить і зловить ще двох: для себе і для нього. Дуже втішився Мурко, почувши таку мову. Та коли скочив Кіт з загати, Бурко хап його за горло і роздер.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ФАРБОВАНИЙ ЛИС

Жив собі в однім лісі хитрий Лис Микита. Скільки разів гонили його стрільці, цькували його хортами, ставили на нього капкани або підкидали йому отруєного м'яса, нічим не могли його доконати. Не було сміливішого, вигадливішого чи спритнішого злодія. Дійшло до того, що він у білий день вибирався на полювання й ніколи не вертався з порожніми руками. Якось він нахвалявся, що в білий день піде в місто на базар і вкраде курку. Але цим разом бідний Микита таки помилився. Коли він зайшов до міста, то був вражений шумом, криком і гамором. Але що робити? Наважився, то треба кінчити, що почав. Лис посидів трохи у бур'янах, а потім чкурнув просто на базар. Та тут йому назустріч вибігли пси. Микита вскочив на якесь подвір'я, а там була діжка, то він туди й сховався. Ціла юрба прибігла на подвір'я, кілька разів підходили й до діжі. Але негарний запах, який ішов від неї, відганяв їх. Врешті, не знайшовши нічого, вони побігли геть. Лис Микита був урятований, але в бочці була синя фарба, яку приготував собі на завтра маляр. Лис Микита був тепер увесь синій. Майже вмираючи зі страху, він сидів у фарбі до вечора, а тоді чкурнув до лісу. Підкріпившись трохи кількома яйцями, які знайшов у гнізді Перепелиці, він ускочив у першу-ліпшу порожню нору і заснув.

На другий день він побачив себе і перелякався. Якийсь дивний і страшний звір, синій-синій, з препоганим запахом, покритий не то лускою, не то їжаковими колючками, а хвіст у нього – щось таке величезне і важке, мов довбня. Лис пробував

обтріпатися, обкачатися в траві, злизати, обмити фарбу, але нічого не виходило. Де не взявся Вовчик-братик. Побачивши нечуваного синього звіра, він аж завив з переляку, а отямившись, почав утікати. Усім у лісі він розповів про страшного звіра. Усі заспокоювали його, дали води напитися. Мавпа Фрузя вистригла йому три жменьки волосся між очей і пустила на вітер, щоб так і його переполох розвіявся. Але де тобі, все дарма! Бачачи, що з Вовком біда, звірі вирішили йти усі разом у той бік, де показував Вовк, і подивитися, що там таке страшне. Підійшли до того місця, де все ще крутився Лис Микита, зиркнули собі та й кинулися врозтіч.

Лис зрозумів, що можна надурити звірів. Він прийшовши на середину звіриного майдану, сів на тім пеньку, де звичайно любив сидіти Ведмідь. Сів і жде. Не минуло й пів години, як навколо майдану насходилося звірів і птахів видимо-невидимо. Всім цікаво знати, що воно за проява, і всі бояться її, ніхто не сміє приступити. Лис Микита почав розповідати усім, що його сьогодні рано святий Миколай виліпив з небесної глини і, ожививши своїм духом, мовив: "Звіре Гостромисле! В звірячім царстві запанував нелад, несправедливий суд і неспокій. Ніхто там не певний за своє життя і своє добро. Йди на землю і будь царем звірів..."

Звірі зраділи і почали порядки робити. Орли та Яструби наловили Курей, Вовки та Ведмеді нарізали Овець, Телят і нанесли цілу купу перед нового царя. Він узяв часточку собі, а решту по справедливості розділив між усіма голодними. Знов радість запанувала, почулися подяки.

Пішли дні за днями. Лис Микита був добрим царем, справедливим і м'якосердим, тим більше, що тепер не треба було самому ходити на лови. Але справедливість його була така, як звичайно у звірів: хто був дужчий, той кращий, а хто слабший, то ніколи не вигравав справи. Лис тільки боявся, щоб фарба не злізла з його шерсті, щоби звірі не пізнали, хто він є справді. Так минув рік. Надходили роковини того дня, коли він став царювати. Звірі надумали врочисто святкувати той день і справити великий концерт. Зібрався хор з Лисів, Вовків, Ведмедів. І коли молоді Лисички задзявкотіли тоненькими тенорами, то цар не міг втриматися і, піднявши морду, задзявкав і собі по-лисячому. Господи! Що сталося? Всі співаки відразу затихли. Всім відразу мов полуда з очей спала. Та це ж Лис! Простісінький фарбований Лис! Звірі кинулися на Микиту і розірвали його.

ЯК СИНИЦЯ ХОТІЛА МОРЕ СПАЛИТИ

Якось Синиця звилася собі гніздо на самім березі моря на невеличкому кущику. Поки море було спокійніше, все йшло гаразд. Та коли море розгулялося, то затопило кущик і з ним гніздо. Сама Синиця ледве жива втекла, а її яєчка попливли з водою. Синиця розгнівалася на море і пригадала, що маленька іскра спалює ліс. І Синиця придумала спалити море. Вона полетіла до хробачка Світлячка і попросила своїм вогнем з живота запалити море. Світляк сказав, що не може, бо його огонь світить уночі, але не гріє і не палить. Відправив її до Блудного Вогника. Полетіла Синиця на болото і знайшла Блудного Вогника. Та він на прохання Синиці відповів, що навіть свічки від себе не може засвітити. Порадив їй летіти до Крука, бо він раз увесь Совиний народ у печері

спалив. Полетіла Синиця до Крука, оповіла йому свою історію і просить допомогти в її горі і запалити море. Крук сказав, що запалив Совів простим людським вогнем, який викрав. Порадив їй летіти до Бузька. Бузько сказав, що ще його діди-прадіди вміли дзьобами огонь кресати, а він не вміє. І відправив Синицю до Орла. Прилетіла Синиця до Орла, розповіла йому свою кривду та й просить роздобути небесного огню, щоб нікчемне море спалити. Але Орел, вислухавши її мову, як затріпоче крилами, як закричить, що не треба було класти гніздо на морському березі. А треба гніздо робити у кущах терну на могилі: "Оце твоє птиче право, а до моря тобі зась!" Одержавши таку відповідь, Синиця заспокоїлася, а за кілька неділь уже справді мала нове гніздо і нові яйця в кущах терну на високій могилі.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу